

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/466
KARAR NO : 2021/475
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında u ranılan zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Kanunun 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi kapsamında ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.Ç.
Vekili : Av. .D.
Davalılar : 1-A. Sigorta A. 2-K.B. 3- .Ç. (Adli Yargıda)
Davalı : Karayolları Genel Müdürlü ü (Adli ve dari Yargıda)
Vekili : Av. A.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; 29/09/2005 tarihinde sürücü K.B. yönetimindeki 21 A... plaka sayılı hususi otomobilin seyir halinde iken yolun mucurlu olması nedeniyle direksiyon hakimiyetini kaybetmesi neticesinde, aracın yoldan çıkıp takla atması sonucu tek taraflı trafik kazası olu tu unu, olay nedeniyle yaralanan müvekkilinin u radı ı zararlara kar ılıklı fazlaya ili kin hakları saklı kalmak üzere 1.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi olmak üzere tazminatın olay tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle davalılar aleyhine adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2008/188, K.2012/585 sayılı dosyada 27/11/2012 tarihinde "*Davanın Kısmen Kabulüne*" karar vermi , karar temyiz edilmi tir.

3. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi, 18/06/2019 tarihli, E.2016/18488, K.2019/7769 sayılı ilamıyla "... mahkemece, davalı Karayolları Genel Müdürlü ü bakımından davanın HMK 114/1-b. maddesi gere ince yargı yolu caiz olmadı undan HMK 115/2. maddesi gere ince dava artı yoklu undan usulden reddine karar verilmesi gerekti i" gerekçesiyle bozulmasına hükmederek dosyayı mahalline iade etmi tir.

4. Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2020/18 K.2020/153 sayılı dosyasında 10/03/2020 tarihinde bozma ilamı do rultusunda "*davalılar Kerim Barut ve rfan Çiçek yönünden feragat nedeniyle davanın reddine, davalı Axa Sigorta A. .'nin sorumlu oldu u 3.895,65.TL maddi tazminatın davalı irket tarafından 11.09.2007 tarihinde 4.626,00.TL olarak ödenmek suretiyle fazlası ile kar ılandı ı anla ılmakla sübut bulmayan davanın reddine, davalı Axa Sigorta A. .'nin sigorta poliçesi kapsamı itibariyle manevi tazminat yönünden sorumlulu u bulunmadı undan sübut bulmayan davanın reddine, davalı Karayolları Genel Müdürlü ü yönünden yargı yolu caiz olmadı undan HMK 115/2 maddesi gere ince dava artı yoklu undan reddine*" karar vermi , temyiz edilen karar düzelterek onama suretiyle kesinle mi tir.

5. Davacı vekili bu kez benzer istemle idari yargıda dava açmış tır.

B. dari Yargıda

6. **Diyarbakır 2. dare Mahkemesi, 06/05/2021 tarihli ve E.2021/727 sayılı gönderme kararıyla "2247 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi uyarınca, bakılan davada görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına"** karar vererek, adli ve idari yargı dosyalarını 21/06/2021 tarih ve E.2021/727 sayı ile Uyu mazlık Mahkemesine göndermiş tir. Bu kararın gerekçesinin ilgili kısmı ise u ekildedir;

"...2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Karayolu Trafik Güvenli i" ba lıklı 13. maddesinde; "Karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu lar, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlüdür...Bu çalı malar sırasında meydana getirilen tehlikeli durum ve engeller bütün sorumluluk, bunları yaratan ki ilere ait olmak üzere zabıtaca kaldırılır, yapılan masraflar sorumlulara ödetilir." hükmüne, 110. maddesinde ise; " leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilen i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiş tir.

Bu durumda, bakılmakta olan davanın, davacının yolcu olarak bulundu u 21 AU 368 plaka sayılı hususi otomobilin 29.09.2005 tarihinde sürücü Kerem Barut yönetimindeki Ka itlı köyünden Bismil istikametine seyir halinde iken yolun çalı ma halinde mucurlu olması nedeniyle direksiyon hakimiyetini kaybetmesi neticesinde aracın yoldan çıkıp takla atması sonucu tek taraflı trafik kazası olu tu unu, olay nedeniyle davacının yaralandı ı, kazaya yapılan yol çalı masının sebebiyet verdi i iddiasıyla u radı ı zararlara kar ılıklı 11.695,96-TL maddi ve 5.000,00-TL manevi olmak üzere toplam 16.695,96 TL tazminatın 29.09.2005 tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi isteminden kaynaklandı ı ve bu nedenle de i bu uyu mazlı ın 2918 sayılı Kanun'dan do an bir sorumluluk davası niteli inde oldu u anla lılmakla, uyu mazlı ın görüş ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110. maddesi uyarınca adli yargının görevli oldu u sonucuna varılmış tir."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

7. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmiş tir.

8. Aynı Kanun'un, "Karayolları Genel Müdürlü ünün görev ve yetkileri" ba lıklı 7. maddesi öyledir;

"Karayolları Genel Müdürlü ünün bu Kanunla ilgili görev ve yetkileri unlardır:

a) Yapım ve bakımdan sorumlu oldu u karayollarında can ve mal güvenli i yönünden gerekli düzenleme ve i aretlemeleri yaparak önlemleri almak ve aldırarak,

b) Tüm karayollarındaki i aretleme standartlarını tespit etmek, yayınlamak ve kontrol etmek,

d) Trafik ve araç tekni ine ait görü bildirmek, karayolu güvenli ini ilgilendiren konulardaki projeleri incelemek ve onaylamak,

e) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında, ç i leri Bakanlı ının uygun görü ü alınmak suretiyle, yönetmelikte belirlenen hız sınırlarının üstünde veya altında hız sınırları belirlemek ve i aretlemek,

f) Trafik kazalarının olu nedenlerine göre verileri hazırlamak ve karayollarında, gerekli önleyici teknik tedbirleri almak veya aldırarak,

g) Yapım ve bakımından sorumlu oldu u karayollarında trafik güvenli ini ilgilendiren kav ak, durak yeri, aydınlatma, yol dı ı park yerleri ve benzeri tesisleri yapmak, yaptırmak veya di er kurulu larca hazırlanan projeleri tetkik ve uygun olanları tasdik etmek,

h) Yetkili birimlerce veya trafik zabıtasınca tespit edilen trafik kaza analizi sonucu, altyapı ve yolun fiziki yapısı ile i aretlemeye dayalı kaza sebepleri göz önünde bulundurularak önerilen gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

j) (De i ik: 17/10/1996 - 4199/5 md.) Trafik zabıtasının görev ve yetkileri saklı kalmak üzere Bu Kanunun 13,14,16,17,18,47/a ve 65 inci maddeleri hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında suç veya ceza tutana ı düzenlemek; 47 nci maddenin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen kural ihlallerinin tespiti halinde, durumu bir tutanakla belirlemek ve gerekli i lemin yapılması için en yakın trafik kurulu una teslim etmek,

k) Bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen di er görevleri yapmaktır”

9. Öte yandan 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesinde “ leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dâhil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir”; Geçici 21. maddesinde de “Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz” denilmi tir.

10. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında “Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.” denilmektedir.

B. Yargı Kararları

11. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararında u gerekçe ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir:

“... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı ın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun

koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kıldı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u anla ılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartı ma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, Devlet karayolunda meydana gelen kazada yaralanan davacının, olayın gerçekleşle mesinde kusurlu oldu u gerekçesi ile davalı idareden maddi ve manevi tazminat istemiyle açıldı ı.

15. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

16. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin iaret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Diyarbakır 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/03/2020 tarihli ve E.2020/18 K.2020/153 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Diyarbakır 2. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Diyarbakır 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 10/03/2020 tarihli ve E.2020/18 K.2020/153 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR

İdarenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliği için sağlanan hizmetlerin zamanında ve kaliteli olarak yürütülmesi için gerekli olan kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlıkta, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan dolayı, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karışıkta uyuşmazlıkta çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu ve sonucuna ulaşılmadığından, uyuşmazlıkta çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 20/09/2021

Üye
Ahmet ARSLAN